
Galícia mítosza

A Mit Galicji című kiállítást a krakkói Nemzetközi Kulturális Centrum (Międzynarodowe Centrum Kultury) és a bécsi Wien Museum szervezésében rendezték meg. A kiállítás a Krakkó főterén található Nemzetközi Kulturális Centrum Galériájában 2014. október 9-étől 2015. március 8-áig volt megtekinthető, s azt követően 2015. március 25-étől 2015. augusztus 30-áig Bécsben, a Wien Museumban. A kiállítás katalógusa 2014-ben jelent meg Krakkóban lengyel nyelven, *Jacek Pruchla, Wolfgang Kos* valamint *Żanna Komar, Monika Rydiger* és *Werner Michael Schwarz* szerkesztésében a krakkói Nemzetközi Kulturális Centrum és a bécsi Wien Museum közös kiadásában. A kötet szerkesztői lengyel és osztrák kulturális intézmények vezetői, illetve egyetemi oktatók, elismert tudományos szakemberek, akik a történelemtudomány, a művészet- és építészettörténet, a társadalomtudományok, a média-, és filmtörténet területén dolgoznak.

A kiállítási katalógus témáját kifejezően ragadja meg annak címe: Galícia mítosza. Kelet és Nyugat határán a középkorban megszülető Halics-Vlagyimir, amelyből nem sokkal később a Halics-Lodomériai Fejedelemség megalakult, a történelem folyamán nevében, területében és a területét birtokló állam tekintetében is megannyiszor változott. Etnikai és vallási, felekezeti tekintetben heterogén kulturális földrajzi régióvá alakult a történelem századai alatt.

A területből fejlődött ki Lengyelország felosztása után mesterségesen a Habsburg fennhatóság alá kerülő Osztrák-Galicía (1772–1918), amely mintegy százötven évig létezett, s amelyet az első világháború kitörése szüntetett meg. A terület autonómiájának elnyerése – melyre a XIX. század végétől egyre nagyobb igény mutatkozott – csupán álom maradt, mivel függetlenségét sem a XIX. században, sem a XX. században nem tudta kivívni. Ebben közrejátszott fekvése (hiszen a történelem folyamán meghatározó európai hatalmak határa volt vagy érdekszférájába esett), nemzeti/nemzetiségi összetétele, és a területen élő lakosság konszenzusának hiánya is. Mégis, Osztrák-Galicía különböző kultúrájú, ajkú és vallású csoportjai egyfajta

békés, harmonikus szimbiózisban éltek e virágzó korszakban. Galícia „karaktere” egyfajta tartományi státusban formálódott, változott. A történelmi Galícia, azaz Osztrák-Galícia, amely az első világháborút követően megszűnt osztrák koronataromány lenni, a két világháború között a versailles-i Lengyelországba tagozódott, alárendelődve az újjászülető Lengyelország nemzetiségekkel szemben erősen korlátozó politikájának; majd integritását végleg elvesztve a második világháborút követően megszűnt létezni, területe kettészakadt. A jaltai konferencia döntései alapján Lengyelország keleti területeit elvesztette, így le kellett mondania Galícia keleti területeiről – amely az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság része lett Kárpátaljával és 1954-től az Oroszországtól visszacsatolt Krim-félszigettel egyetemben. Galícia nyugati területei pedig a szocialista Lengyelországhoz kerültek. Az integritását elvesztő történelmi Galícia területein a Közép-Európában lejátszódó rendszerváltozásokat és forradalmakat követően ma Lengyelország és Ukrajna osztozik. A mai Nyugat-Ukrajnában érezhető is az a szellemiség, amely megkülönbözteti a többi ukrainai régiótól. A terület virágzása tehát kétségtelenül a tartományi korszakára tehető, amely mára már csak mítosz, mítosza annak a reményteljes korszaknak, amelyben Galícia megszületett, fejlődött, és növekedett.

A kiállítási katalógusban szereplő tanulmányok, térkép-vázlatok és a katalógust gazdagító korabeli képek, fotográfiák, sajtóorgánumok lapjai valamint a kortárs művészek Galíciához kapcsolódó munkái a történelmi Galícia emléket, különböző népcsoportokhoz tartozó lakosainak életét, és Galícia városait hitelesen idézik vissza az olvasónak. A katalógus Galíciát igen sok, különböző diszciplináris perspektívából megközelítő és megragadó, ideológiáktól mentes, objektív és modern tudományos szemléletben megírt tanulmányt, valamint gondosan összegyűjtött képi forrást tartalmaz. Megszerkesztettsége, kivitelezése tudományos és esztétikai szempontból is igényes. A kötetet hasznosan forgathatják mindazok, akik érdeklődnek Galícia történelmi múltja, kultúrája iránt. Fokozottabban érintheti az album a lengyel, osztrák, ukrán, orosz, magyar, ruszin, izraeli tudományos élet képviselőit (történészek, művészettörténészek, etnográfusok, szociológusok stb.) és érdeklődő olvasóit, valamint mindazokat, akiket a XIX. századi Közép-Európa történelme és kultúrtörténete, vagy az Osztrák–Magyar Monarchia Galíciája foglalkoztat.

Osztrák-Galícia történetéről hazai viszonylatban releváns tudományos összefoglaló tanulmánykötet még nem született; azonban Galícia történelmének szűkebb korszakairól, a terület lakosságának világháborúkban betöltött szerepéről, a régió lakosairól, vallási-felekezeti vagy etnikai csoportjairól, törté-

nelmi statisztikájáról,¹ az itt élő etnikumok irodalmáról már számos magyar tanulmány, monográfia, sőt doktori értekezés készült; és elmondható, hogy a magyarországi Közép- és Kelet-Európával foglalkozó történészek akár önálló fejezeteket is szenteltek ennek hajdani tartománynak összefoglaló munkáikban vagy Kárpátalja vonatkozásában.² A magyar útikönyvek irodalmában is egy igen hasznos munka jelent meg a régióról.³ A nemzetközi Galícia-kutatás már több releváns önálló kiadvánnyal is büszkélkedhet. Itt kell megemléznünk lengyel tekintetben *Kazimierz Chłędowski* munkáját⁴; *Krzysztof Fiołek* és *Marian Stala* közös művét⁵; az amerikai, de ruszin-magyar gyökerekkel rendelkező *Paul Robert Magocsi* szorosabban Galíciához kapcsolódó munkáit⁶; az osztrák *Martin Pollack* monográfiáját⁷; az osztrák *Alois Woldan* munkáját.⁸ A német Galícia-kutatás két nagy szaktekintélye és műveik sem kerülhetik el figyelmünket: *Harald Binder* monográfiája⁹ és *Klaus Bachmann* munkája.¹⁰ Végül Galícia témájában a fent említett szakkönyveken, tanulmányokon túl egy esszékötetről is szólnunk kell *Andrei S. Markovits*, *Frank E. Sysyn*, *Piotr Wandycz* és *Peter Brock* szerkesztésében.¹¹

1 Deák Ernő: Osztrák-Galícia (1772–1918) „statisztikai topográfiai” viszonyai a korai forrásokban. Kisebbségkutatás. 9. évf. (2000) 3. szám.

2 Botlik József: Közigazgatás és nemzetiségi politika Kárpátalján. 1. Magyarok, ruszinok, csehek és ukránok 1918–1945. 2. A Magyarországhoz történt visszatérés után 1939–1945. Dimensiones Culturales et Urbanales et Urbanales Regni Hungariae, 7, 9. Nyíregyházi Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke, Nyíregyháza, 2005.

3 Farkas Zoltán – Sós Judit: Kárpátalja, Lemberg és Csernovitz. Útikönyv. Jel-Kép Bt., Budapest, 2010.

4 Kazimierz Chłędowski: Pamiętniki: Galicja, 1843–1880. Wrocław, Warszawa, Ossolineum és Di Agostini, 2006.

5 Krzysztof Fiołek – Marian Stala: Kraków i Galicja wobec przemian cywilizacyjnych, 1866–1914: studia i szkice. Universitas, Kraków, 2011.

6 Paul Robert Magocsi: Galicia: a historical survey and a bibliographical guide. University of Toronto Press, Toronto, 1983; Galicia: a multicultured land. Szerk.: Chris Hann – Paul Robert Magocsi. Toronto University Press, Toronto, 2005.

7 Martin Pollack: Galícia: utazás egy eltűnt világban Kelet-Galícia és Bukovina földjén. Fordította, a jegyzeteket írta, a függeléket készítette, a képeket összeállította Halasi Zoltán. Palatinus, Budapest, 2009.

8 Alois Woldan szerk.: Między Galicją, Wiedniem i Europą : aspekty twórczości literackiej Andrzeja Kuśniewicza. Stacja Naukowa Polskiej Akademii Nauk, Bécs, 2008.

9 Harald Binder: Galizien in Wien: Parteien, Wahlen, Fraktionen und Abgeordnete im Übergang zur Massenpolitik. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Bécs, 2005.

10 Klaus Bachmann: „Ein Herd der Feindschaft gegen Russland” : Galizien als Krisenherd in den Beziehungen der Donaumonarchie mit Russland, 1907-1914. Verlag für Geschichte und Politik: Oldenbourg. Bécs, München, 2001.

11 Az esszékötet bibliográfiai adatai: Andrei S. Markovits – Frank E. Sysyn – Piotr Wandycz – Peter Brock: Nationbuilding and the Politics of Nationalism. Essays on Austria. Harvard University Press, 1982.

A katalógus felépítését tekintve két nagyobb részre tagolható: az első a Galiciát érintő tanulmányok egysége, amelynek nyitányát a főszerkesztők bevezető tanulmányai adják. A kötet második nagy egységét a katalógus adja, amelyet egy Galiciát keresztüljáró „képi utazás” előz meg, korabeli fotográfiákból válogatva. A katalógus elején egy olyan diagram áll, amely évszámok, térképvázlatok és a címerszimbolika segítségével ábrázolja Galícia változó kiterjedésű területét az azt éppen birtokló politikai entitás nevével. Ezt a katalógushoz szorosan kapcsolódó két tanulmány követi. A kötet fejezeteit rövid informatív bevezető előzi meg, a szerteágazó és gazdag melléletekhez cím, fellelhetőség és leíró magyarázat kapcsolódik. Az albumban nincs külön bibliográfiai jegyzék. A kötet első összefüggő egységét kitevő fotográfiák után fel vannak tüntetve azok az intézmények és magánszemélyek, amelyek, illetve akik rendelkezésre bocsájtották anyagaikat (írások, tárgyi forrásaikat).

A kötet szerkesztői a kulturális élet, a társadalom- és humán tudományok elismert szakemberei. Itt találjuk *Jacek Antoni Pruchlát*. Pruchla neves lengyel művészettörténész és közgazdász. Szakterülete a város-történelem, helytörténet és a kulturális örökségvédelem. Az UNESCO lengyel bizottságának helyettese és a krakkói Nemzetközi Kulturális Centrum alapítója és igazgatója. Az osztrák *Wolfgang Kos*, a szerkesztői csoport másik jeles személyisége a bécsi egyetemen végzett történelem és politológia szakon, és komoly újságírói és rádióközvetítői karriert futott be. 2003-tól a bécsi Wien Museum igazgatója. *Žanna Komar* a Lublini Katolikus Egyetemen végzett művészettörténet szakon. Szakterülete a XIX. és XX. századi építésztörténet, valamint Galícia és Lengyelország keleti határvidékének kulturális öröksége és építészeti kultúrája. Számos cikke jelent meg a lengyel, osztrák és ukrán sajtóban Galícia vonatkozásában a krakkói Nemzetközi Kulturális Centrum munkatársa. *Monika Rydiger* a Jagelló Egyetemen doktorált lengyel művészettörténész, kritikus, kurátor. Szakterülete a XX. századi építészet és szobrászat. Tanított a krakkói Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán. A krakkói Nemzetközi Kulturális Központ megannyi művészettörténeti kiállításának kurátora, aki 2011-ben elnyerte a Lengyel Nemzeti és Kulturális Örökség Díjat. Az osztrák *Werner Michael Schwarz* a Wien Museum kurátora és a Bécsi Egyetem oktatója. Számos kiállítás és kiadvány kapcsolódik nevéhez média és filmtörténet témájában. A kötet tanulmányainak szerzői között a fent említett valamennyi szerkesztő írása szerepel, azonban a legtöbb tanulmány európai illetve egyesült államokbeli kutatók szerzeménye.

Jacek Pruchla főszerkesztő bevezető tanulmányát (*Galícia utáni Galícia, avagy sajtós mítosz egy elveszett királyságról*) azzal kezdi, hogy az egykori Galíciai és Lodomériai Királyság az európai monarchiák távoli múltra visszatekintő történetében csupán egy marginális, alig ismert régiónak számított, mindazonáltal 150 éve még a Habsburg Monarchia egyik fontos tartománya volt. Igencsak összetett, bonyolult viszonyrendszerek kapcsolják a régiót a különböző korszakokhoz és története ma is számos nehéz kérdést vet fel. A letűnt Osztrák-Galícia korszakát ugyanakkor idealizáló-nosztalgikus visszaemlékezés hálózta be. Egy elveszett királyság, egy mitikus ország, amely azonban a hitványság szimbólumává is vált: társadalmi és nemzeti/nemzetiségi konfliktusok szimbólumává; véres háborús küzdelmek katlanává; a keleti front, az első és második világháború gigantikus temetőjévé. Pruchla kitér arra, hogy az ukrán lakosság számára a régió mindig a nyugati világhoz, Nyugat-Európához való kötélkük kulcsa volt. Csaknem száz éve szűnt meg a terület tartományként létezni, és hetven éve választották szét a jaltai konferencia döntései következtében. Galícia szétválasztása és dezintegrálása a huszadik század legnagyobb tragédiája lett. Nem csupán a világháborúk véres eseményei és tettei miatt, hanem a holokauszt, a deportálások, a nemzeti-etnikai tisztogatások, a brutális szovjetizálás és a terület hosszan tartó elszigetelése miatt is. Ugyanakkor Galícia az a terület, ahol a történelmi emlékezet találkozik: a lengyel, ukrán, osztrák, s hasonlóan a cseh, a magyar és az örmény emlékezet. Emlékezünk erre az elveszett Paradicsomra nemcsak az egykori Galícia területén fekvő Lvivben (korabeli lengyel néven Lwówban) és Krakóban, de határain túl Bécsben, Wrocławban, Jeruzsálemben, Haifában, Brooklynban és Kaliforniában is. A XIX. és XX. századi migráció következtében mintegy kétfélmillióan hagyták el Galiciát, s telepedtek le az amerikai kontinensen. Galícia lett szélesebb vonatkozásban „Izrael Édesanyja”, hiszen ez a régió volt a kelet-európai ortodox zsidóság bölcsője és bástyája. Más atmoszférával bírt 1772-ben, 1846-ban és 1900-ban. Ugyanakkor Galícia városainak épületei, szobrai, intézményei magukon viselték az Osztrák-Magyar Monarchia modernizációját, technikai vívmányait, a belle époque építészeti stílusjegyeit. Krakó és Lwów Bécshez hasonlóan kulturális virágzásnak indult.

Wolfgang Kos, az album másik főszerkesztőjének bevezető tanulmányát (*Merre feküdt Galícia?*) ismert szerzők Galiciát leíró metaforáival kezdi: „Nyugat Keletje”, „Kelet Nyugatja”, „Bécs távoli tartománya s egyidejűleg Bécs elővárosa.”¹² Kos a kiállítás előtt már szervezett Galícia történetének emléket állító kiállítást (*Osztrák Galícia és annak kulturálisan*

12 Emil Brix.

sokszínű öröksége). Kos Galícia korszakából származó képeslapok példája alapján hozza közel az Ausztria történetében 1772 és 1918 között szerepet játszó területet. Az egyik képeslap egy Bécs és Lwów között közlekedő személyszállító vonat harmadosztályú vagonját ábrázolja. Kos kitér az Osztrák–Magyar Monarchia korában kiteljesedő vasúti hálózatok szerepére, melyek élénk kapcsolatot teremtettek a tartományok városai, községei és Bécs között. Ezekben a vagonokban megannyi osztrák császári tisztviselő, zsidó kereskedő, lengyel értelmiségi valamint számos diák utazott. Kos idézve *Franz Martin Mayer* munkáját (*Ausztria története 1909-ből*) kitér Ferenc József személyére is. „A császár úgy foglalkozott a szegényes Galíciával, mintha atyja lett volna. Fáradhatatlan és kitartó munkájából megannyi időt áldozott a területre.” (96. o.)

Žanna Komar tanulmányának (*Allegória és szimbólum. Galícia a művészetben*) első példáját a címerszimbolikával kezdi: a Galícia fogalmához köthető első szimbólum ikonográfiai kontextusban a XVIII. század vége után jelent meg: ez a Galíciai és Lodomériai Királyság címere; a címerpajzsban három korona és egy csóka szerepel. Galícia létrejöttének történelmi feltételei kedveztek annak, hogy Galiciát mitikusán ábrázolják: az időbeli többértelműség (Galícia pontos történeti kezdetét homály fedi valahol a középkor kezdetén), az térbeli változások, és nevének etimológiai többértelműsége mind lehetővé tették az értelmezés szabadságát, nem zárva ki a transzcendens vonatkozásokat sem. Komar a következőkben kronológikus vonalat követve hoz példákat és részletezi az alkotói folyamat hátterét Galícia képzőművészetben megjelenő manifesztációira. Galícia egyik első allegorikus ábrázolása Franz von Maulbertsch osztrák művész költői-allegorikus képe, mely a „Galícia és Lodoméria allegóriája” címet viseli. A következő impozáns alkotás már egy emlékmű: Galícia első kormányzójának, Franz von Hauernek az emlékműve a Lvivi domonkos templomban. Az emlékműhöz kapcsolódó Galiciát ábrázoló szobor befejezője a Párizsban és Bécsben tanuló Anton Schimser (1790–1838) osztrák szobrász volt, aki 1812-től állandó jelleggel Lwówban tartózkodott. Schimser Galiciája egy méltósággal teljes fehér márványszoborban megalkotott női alak, mely a szarkofág fekete sírkövére épült, és fején koronát (*corona muralis*) visel. E női alak másik változatát Schimser a Höcht Kaszinó csarnokába helyezte el, amikor Ferenc Károly főherceg látogatást tett 1823 júliusában Lwówban. A Lwówban megépülő tartományi szejm épülete – amelyet végül Julius Hochberger tervei alapján 1877 és 1881 között építettek meg – adja a legismertebb megszemélyesítést Galiciának. Galícia alakja a szejm épületén Theodor Rygier varsói művész nevét dicséri. Rygier Galiciája egy

gyönyörű, bájos formákkal rendelkező női alak. „Arca a csillagok fényétől ragyogott és rá minden oldalról a remény és béke fénysugarai áradtak (...)”. A XIX. századi liberalizmus haladó irányvonalainak és értékeinek lenyomatát tükrözi Leonard Marconi szobra a Galíciai Takarékpénztár Alap épületének tetején (1890). A XIX. század végén és a XX. század elején, amikor a nemzeti eszme a csúcspontjára hágott, Galícia fogalma és ábrázolásai már a helyi, a nemzeti és a szupranacionális identitás prizmáján keresztül kaptak értelmet. A „galíciai stílus” kifejezés a magyar Kovács Edgár nevéhez kötődik, ő volt a Galíciai Pavilon tervezője az 1900-as párizsi világkiállításon. Ez a kifejezés és koncepció egyszerre próbálta tükrözni a regionális gondolatot és a nemzetek feletti gondolatosságot, melyben egymás mellett létezett a zakopanei (lengyel) stílus és a hucul (ukrán és ruszin) stílus. Bár Galícia 100 éve levonult a történelem színpadáról, képe erőteljesen visszatért a XX. század végén. Az elválasztott és megszűnt tartományon két ország osztozott: így született meg Lengyel-Galícia, és Ukrán-Galícia. Lengyel területen Galícia és a kortárs művészet kapcsolatában az újszandeci BWA Sokól Kortárs Művészeti Galéria játszik fontos szerepet. Ukrán-Galícia területén a XX. század kilencvenes éveinek kezdetén Galícia szó szerint értelmezett és metaforikus ábrázolásai születtek meg a lvivi festészetben és az ivanofrankivszki művészeknél. Galiciának, mint ihletet adó témának az ukrán művészetben Włodko Kostyrko (sz. 1967) a legfőbb képviselője. Kostyrko átvette Rygier Galícia-képét, de kivonta azt a nyilvános diskurzusból. Nála a legkülönbözőbb módokon jelenik meg az egykori tartomány, olykor ironikus megjegyzésekkel.

A tanulmányok további szerzői java részt olyan fiatal kutatók, akik közép-európai egyetemeken bölcsészettudományi szakterületein végeztek: *Mattias Beitzl; Emil Brix; Krzysztof Broński; M. Patrice Dabrowski; Bogusław Dybaś; Katrin Ecker; Jarosław Hrycak; S. Kerstin Jobst; Klemens Kaps; Maria Kłańska; Żanna Komar; Wolfgang Kos; Börries Kuzmany; Waldemar Łazuga; Hans-Christian Maner; Kinga Migalska; Martin Pollack; Jurko Prochaško; Jacek Pruchla; Jan Rydel; Monika Rydiger; Werner Michael Schwarz; Joshua Shanes; Alois Woldan; Larry Wolff; Taras Wozniak; Krzysztof Zamorskie*, s végül a szerzők közt van a bécsi Zsidó Múzeum is (konkrét szerzőket a katalógus nem közöl).

A kötet jól használható segédkönyvként a felsőfokú intézmények szláv nyelvi tanszékeiben, szlavisztikai intézeteiben, történelemtudományi intézeteiben, illetve Közép-Európa történetével vagy Kelet-Európa történetével foglalkozó intézetekben. Minden nemzeti könyvtárban és kulturális intézetben helye lehet a katalógusnak. Bizonyos Közép-Európa illetve Kelet-Eu-

rópa valamint Lengyelország, Ausztria vagy Ukrajna témájával foglalkozó egyetemi kurzusokhoz hasonlóan hasznosan forgathatják az érdeklődők. A katalógust igényes és a szaktudományoknak megfelelő tartalom és nyelvi stílus jellemzi. A tanulmányok bibliográfiai és magyarázó jegyzetekkel vannak ellátva, és a katalógus minden képi forrása mellett szerepel annak fellelhetősége, adata. A képi, írásos és egyéb források felhasználása szak-szerű, ellenőrizhető. A könyv illusztrációi (legyen szó fotográfiákról, épület rajzokról, térképekről, kortárs művekről) esztétikai élményt nyújtanak, a szerkesztői koncepciónak megfelelő helyen vannak, és színesítik, gazdagítják a kötetet. Autentikus szerkesztői gondolatra utal, hogy a katalógus tartalmi része előtt Galícia ismert városairól készült korabeli fotográfiákban gyönyörködhetünk. Mind a szerkesztők, mind pedig a szerzők stílusa gördülékény, informatív, tagolt, érthető és követhető.

A katalógushoz a következő kritikai megjegyzéseket fűzhetjük: részletesebb visszatekintő információkat adhatott volna Galícia korábbi történelméről (középkor, újkor), hogy a terület és az itt élő népek változatos történetét annak történelmi kontinuitásában az olvasó megérthesse, éppen ezért hasonlóan a fenti okok miatt kitérhetett volna több tanulmányban is a terület későbbi és jelenkori hovatarozására, és politikai, kulturális, etnikai helyzetképre. Hiányolható, hogy Galícia vallási-felekezeti képéről és vallási csoportjairól nem kapunk részletes megvilágítást, csupán a zsidóság helyzetéről, holott ez nem elhanyagolható egy olyan régió esetében, amelyben összefonódik a nyugati és keleti rítusú katolicizmus, valamint a keresztény ortodoxia és a kelet-európai hászid zsidóság élete. Szükségét érezném még egy olyan kisebb fejezet beszúrásának, amely a szerkesztők gondolatmenetének megfelelően a lengyel, osztrák, ukrán és zsidó vonatkozás mellett ruszin vonatkozásban is kapcsolódik Galíciához, valamint egy olyan önálló tanulmánynak, amely az itt élő ruszin lakosságra is kitér.

Mindent összefoglalóan értékelve elmondható, hogy a kiállítási katalógus az egykoron létező, történelmi Galiciáról autentikus és részletes képet ad. Tisztázza Galícia kulturális-földrajzi fogalmát, és a Galicián értendő terület fogalom-, és határváltozásait a történelem folyamán, és számos különböző látószögből vizsgálva próbálja megeleveníteni az egykori Galiciát, városait, lakosainak életét. A katalógus fontos szerepet tölthet be a tudományos és kulturális életben, hiszen a rendelkezésekre álló források alapján vizsgálja és ismerteti a kutatási eredményeket Galícia vonatkozásában. Örökséget állít mind a lengyelek, mind az osztrákok egykori tartományának, amely területen a későbbi ukrán nemzeti mozgalom is kifejlődött. Vallástörténeti, várostörténeti, politikátörténeti, etnográfiai, szociológiai, irodalomtörténeti,

építészettörténeti, hadtörténeti megvilágításból is elének tárja az egykori Galíciát. Ajánlani tudom minden olyan olvasónak, aki érdeklődik Galícia történelme, a közép-európai államok és nemzetek, népek és vallási csoportok történelme, valamint a XIX. századi Osztrák–Magyar Monarchia kulturális öröksége iránt.

Jacek Pruchla, Wolfgang Kos, Żanna Komar, Monika Rydiger, Werner Michael Schwarz (szerk.): *Mit Galicji*. (Galícia mítosza) Miedzynarodowe Centrum Kultury Kraków: Miedzynarodowe Centrum Kultury, 2014. 465 o.

Magony-Biró Kata